

DECIZIE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând recursul declarat de către Mariana Talmazan și Andrei Luchian, reprezentanți de avocatul Veaceslav Roșca,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mariana Talmazan și Andrei Luchian împotriva lui Nicolae Zavatin și Biroului Notarului privat Taisia Culava cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de către Mariana Talmazan și Andrei Luchian,

c o n s t a t ă :

La 05 iunie 2018, Mariana Talmazan și Andrei Luchian, reprezentanți de avocatul Veaceslav Roșca au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Zavatin și Biroului Notarului privat Taisia Culava cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și încasarea cheltuielilor de judecată.

Mariana Talmazan și Andrei Luchian au solicitat declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 4397 din 13 iulie 2006, încheiat între Gheorghe Luchian și Nicolae Zavatin, cu repunerea părților în poziția inițială și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 decembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, acțiunea înaintată de Mariana Talmazan și Andrei Luchian a fost respinsă, ca neîntemeiată.

La 03 ianuarie 2019, Mariana Talmazan și Andrei Luchian, reprezentanți de avocatul Veaceslav Roșca au depus cerere de apel nemotivată, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 12 decembrie 2018 a primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

Prin încheierea din 29 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Mariana Talmazan și Andrei Luchian. S-a comunicat apelanților despre necesitatea prezentării în cancelaria Curții de Apel Chișinău a cererii de apel motivate și a bonului de plată a taxei de stat, fiindu-le acordat termen până la 18 februarie 2019, ora 16:00. S-a explicat apelanților că dacă nu vor lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Mariana Talmazan și Andrei Luchian, din motivul că apelanții nu au prezentat în cancelaria Curții de Apel Chișinău, în termenul acordat, cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat.

La 21 martie 2019, Mariana Talmazan și Andrei Luchian, reprezentați de avocatul Veaceslav Roșca, prin intermediul oficiului poștal au declarat recurs împotriva încheierii din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului, Mariana Talmazan și Andrei Luchian au relatat sau conformat indicațiilor stabilite în încheierea instanței de apel din 29 ianuarie 2019 și anume, la 18 februarie 2019 ora 12:58 au achitat taxa de stat în sumă de 112,50 lei, iar, la aceeași dată, ora 15:21 împreună cu cererea de apel motivată, prin intermediul oficiului poștal avocatul Veaceslav Roșca a expediat în adresa Curții de Apel Chișinău, fiind recepționate de instanță la 20 februarie 2019.

Mariana Talmazan și Andrei Luchian au menționat că reprezentantul acestora a expediat prin intermediul oficiului poștal cerere de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, din cauza că în acea perioadă a fost internat în spital.

Mai mult, recurenții specifică că i-au fost îngădit dreptul la un proces echitabil și le-a fost îngădit drept de acces liber la justiție.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La 20 februarie 2019, Curtea de Apel Chișinău a publicat pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată” la compartimentul „Curtea de Apel Chișinău”, „Încheierile instanței”, încheierea din 20 februarie 2019, iar, la 22 martie 2019, a expediat-o în adresa participanților la proces (f.d. 100), însă date despre recepționarea actului contestat, nu sunt la materialele dosarului.

Astfel, recursul declarat la 21 martie 2019 se consideră în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele dosarului rezultă că, 05 iunie 2018, Mariana Talmazan și Andrei Luchian au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Zavatin și Biroului Notarului privat Taisia Culava cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, prima instanța prin hotărârea din 12 decembrie 2018, a respins acțiunea înaintată de Mariana Talmazan și Andrei Luchian (f.d. 74, 81-84).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 03 ianuarie 2019, Mariana Talmazan și Andrei Luchian au depus cerere de apel nemotivată, fără a anexa dovada de plată a taxei de stat (f.d. 79-80).

În conformitate cu art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În corespundere cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 29 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Mariana Talmazan și Andrei Luchian. S-a comunicat apelanților despre necesitatea prezentării în cancelaria Curții de Apel Chișinău a cererii de apel motivate și a bonului de plată a taxei de stat, fiindu-le acordat termen pînă la 18 februarie 2019, ora 16:00. S-a explicat apelanților că dacă nu vor lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d. 91-93).

Prin încheierea din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Mariana Talmazan și Andrei Luchian, din motivul că apelanții nu au prezentat în cancelaria Curții de Apel Chișinău, în termenul acordat, cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 75 lei (f.d. 97-99).

Din conținutul încheierii recurrate rezultă că restituirea cererii de apel a fost generată de faptul că apelanții nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței dispuse prin încheierea din 29 ianuarie 2019, referitor la prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat.

Sub acest aspect, Colegiul consideră că, încheierea instanței de apel este emisă în conformitate cu prevederile legislației în vigoare. Or, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Instanța de recurs menționează că recurenții au beneficiat de termen suficient pentru a înlătura neajunsurile și urmau să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt însă, ignorat cu desăvârșire de către ultimii.

Colegiul judiciar, menționează că afirmația recurenților că la 18 februarie 2019 pînă la ora 16:00, avocatul Veaceslav Roșca a expediat prin intermediul oficiului poștal cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, nu constituie temei de a considera că aceștia au îndeplinit în termen indicațiile stabilite de instanța de apel. Or, conform încheierii din 29 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, recurenții au fost obligați să depună apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat pînă la 18 februarie 2019, ora 16:00 în cancelaria instanței de apel.

În acest context, Colegiul consideră oportun să acorde o atenție deosebită dispozițiilor art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care prevăd că dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în fața unei alte autorități, termenul se consideră expirat la ora care se încheie programul lor sau la care se încetează operațiunile respective.

În cazul în care instanța de apel a stabilit data și ora, precum și locul (cancelaria Curții de Apel Chișinău) pînă la care trebuie efectuată acțiunea procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea respectivă pînă la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată este unul obligatoriu și peremptoriu, asemenea celui prevăzut de lege.

Mai mult, instanța de recurs menționează că, la 29 ianuarie 2019, Curtea de Apel Chișinău a publicat pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată” la compartimentul „Curtea de Apel Chișinău”, „Încheierile instanței”, încheierea din 29 ianuarie 2019, prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

Totodată instanța deosebește că potrivit notei informative (f.d. 94), Curtea de Apel Chișinău a înștiințat avocatul Veaceslav Roșca, prin intermediul mamei sale despre încheierea din 29 ianuarie 2019 și că această va fi expediată la adresa electronică al acestuia. În acest sens, legislația procesuală civilă prin prisma art. 100, permite instanței comunicarea actelor de procedură prin intermediul poștei electronice, iar, ca rezultat instanța de apel, la 29 ianuarie 2019, a expediat acestuia la adresa electronică indicată în cererea de apel casalex@mail.ru, copia încheierii recurate.

Prin urmare, argumentul avocatului recurenților că a fost internat în spital și de aceea a expediat prin intermediul oficiului poștal apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat, nu are suport probatoriu, deoarece în certificatul medical anexat la materialele cauzei, este indicată perioada regimului ambulatoriu de la 09 ianuarie 2019 pînă la 09 ianuarie 2019 (f.d. 106).

Astfel, lipsa unor acțiuni din partea recurenților și a avocatului acestora de la 29 ianuarie 2019 și pînă la 18 februarie 2019, demonstrează faptul că nu au depus suficientă diligență pentru a prezenta cererea de apel în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În corespundere cu art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor

procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În acest context, instanța de recurs conchide că avocatul Veaceslav Roșca nu și-a onorat obligațiile sale procedurale de reprezentare a recurenților, fiind conștient de faptul că la 03 ianuarie 2019 a depus cererea de apel nemotivată, fără a întreprinde toate măsurile necesare, de a proteja drepturile recurenților de acces la instanță și anume depunerea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat.

Astfel, avocatul urma să presteze servicii juridice în modul corespunzător, or, potrivit, art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sânt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de către recurenți a drepturilor procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, stabilind în jurisprudența degajată că în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile (speța Tudor-Comerț c. Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea contestată este întemeiată și emisă cu respectarea cadrului legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul depus împotriva încheierii din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău este neîntemeiat și necesită să fie respins, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Mariana Talmazan și Andrei Luchian, reprezentați de avocatul Veaceslav Roșca.

Se menține încheierea din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mariana Talmazan și Andrei Luchian împotriva lui Nicolae Zavatin și Biroului Notarului privat Taisia Culava cu

privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan